

Pont(ok): gyerekektől az öregekig

Tabu témák a kirakatban

Mint ahogy az eső is mindenkit ver, ugyanúgy érintenek valamennyiünket a születéstől a haláig tartó út fordulópontjai. A fordulatot hozó történetek és jelenségek földolgozását és közvetítését vállalja föl az 1994-ben alakult Pont Kiadó.

A Pont Kiadó, és a gondozásában megjelenő Fordulópont folyóirat szerkesztői, Szávai Géza és Szávai Ilona az Eötvös József Szabadelvű Társaság meghívására Szege-den is bemutatkoztak. Mi – többek között – arra voltunk kíváncsiak, miért alakít egy jó nevű szerző saját kiadót.

– A pont: minden nyelven kiejthető szó, ami szimpatikus dolgot jelent, s lévén egyetlen szótag, könnyen meg is jegyezhető. Ezért lett pont Pont a kiadónk neve – tudtam meg Szávai Gézától, aki erdélyi újságíróként, regények szerzőjeként is jól ismert. – Lehetőséget kívánunk adni a gyerekektől az idősekig – fogalmazta meg vállalkozásuk egyik célját.

Az egészen kicsiknek mesekönyveket adnak ki. E kötetek utolsó oldalain, a kiadó pályázataira a gyermek alkotóktól érkezett műveket is megjelentetik. Egy másik törekvést példáz, hogy a kiadó az általa fölfedezett ifjú szerzőkkel lefordíttatja, majd megjelenteti egy más nyelven alkotó író vagy költő munkáját, hogy ezzel is hozzájáruljon a kultúrák közeledéséhez. Fontosnak tartják, hogy a napjaink könyvkiadásában elhanyagolt témákat

– például környezetvédelem, gyermekvédelem – saját kiadványaikkal népszerűsítsék. Az öregek problematikája, a halállal foglalkozó tudomány, a tanatológia szintén a Pont által művelt terület. A gyermek-tanatológiával először foglalkozó Nagy Mária Ilona könyvét, mely a 30-as években jelent meg, ők dobták ismét piacra.

A kiadó nemzetközi programja, a Conflux. A törekvést kifejezi a program elnevezésének eredete: a konfliktus ellentéte a konfluxus, mely egymásmellettséget, együtt hangzást, korlátatlan együtt létezés-együttthaladást jelent. E program keretében a Pont Kiadó 15-20 nyelven ad ki könyveket. Például a náluk megjelentetett, *Polcz Alaine*: Asszony a fronton című könyvet kiadták a téma szempontjából „problematicusnak” számító nyelveken, így románul és oroszul is.

A lényeg: *ne történjen értékvésztesítés*. Még akkor se, ha pillanatnyilag úgy tűnik, egy-egy témára „nincs kereslet”. A Szávai házaspár szerint: ha nincs igény, meg kell teremteni.

Ezért született a negydedente megjelenő folyóirat, a Fordulópont is. A felelős szerkesztő, Szávai Ilona hangsúlyozza: az olvasókkal együtt írják és szerkesztik a lapot. A folyóirat – címeivel jelzi – mindig arra fordul, amiről szerkesztői – magánemberként, szülőként, szerzőként is – úgy érzik, hogy fontos. Kiindulópontjuk a család, hiszen mindenki családban él. Ott mutatkoznak

meg leghamarabb azok a viselkedési minták vagy hiányosságok, amelyeket az ember a társadalomból kiszűr magának mint mintát és hazavisz. Így például az, hogyan viszonyulnak a gyerekek egymáshoz, hogyan viselkednek szüleikkel és nagyszüleikkel. Sokat elárul az is, hogy mennyit olvas a család, a gyerek, mennyit és hogyan beszélgetnek egymással, hogyan oldják meg konfliktusaikat. Tehát minden, ami egy társadalmat jellemel, leképeződik a családban. Ezért helyezte a Fordulópont eddigi számainak fókuszába a gyereket. De azért is, mert a gyerekkorban dől el minden, akkor alakul ki az identitás, a tolerancia, a környezethez való viszony.

Tévé előtt – védtelenül? Miért nem olvas a gyerek? Mint a mesében? Vevők az erőszakra? E témákat rövidebb lélegzetű írásokban, többféle megközelítésből dolgozza föl a folyóirat. Ám a cikkekhez, esszékhez az említett problémaköröket taglaló könyvek kapcsolódnak. Így kielégítve a szülőket, a pedagógusok igényeit.

A fordulópontnak lesz olyan száma – tudtuk meg Szávai Ilonától, mely a játék, az identitás, a kamaszkor kérdéskörét járja körbe, reflektorfénybe kerül a gyerekprostitúció, az örökbefogadás. Megannyi tabu téma, melyet eddig a szőnyeg alá söpörtek, holott reális problémák, melyeket meg kell beszélni, ezért a kirakatba kívánkoznak.

Újszászi Ilona

Podmaniczky Szilárdé az Év könyve '99 díj

Képlapok, szürreális patinával

Podmaniczky Szilárd „önmagukat leíró képlapjai” a tavalyi év legjobbnak ítélt kispróza kötetét alkották. (Fotó: Miskolczi Róbert)

Podmaniczky Szilárd írónak, lapunk munkatársának ítélte a Magyar Írók Szövetsége a kispróza kategóriában az Év könyve '99 díjat. A Képlapok a barlangszájából című kötet a Palatinus Kiadó könyveinek sorozatában jelent meg, ám lapunk olvasói már korábban is emlékezhetnek rá, hiszen 52 héten keresztül sorozatként szerepelt lapunk tárcarovatában.

– Gratulálunk a díjhoz, váratlanul érte-e a kitüntető figyelem, ami a könyvet körülvette?

– Elismerem, egy kicsit féltem ettől a könyvtől. Ez a kötet nem egészen illik a korábban megjelentek sorába, de jó érzés volt látni, hogy egymás után jelentek meg a jobbnál jobb kritikák róla: azt írták le, hogy az eddigi könyveim közül ez a legizgalmasabb és a legjobban szerkesztett. Tulajdonképpen az egységesség engem is meglepett. Minthogy hetente írtam, úgy a negyvenhatodik hét táján jutott eszembe, hogy megnézzem a szövegeket együtt is. Aztán újraolvasva azt vettem észre, hogy valamiféle egység képződött belőlük, amely úgy emel ki részeket, ahogyan a domináns képekben egy regényre emlékszik vissza az ember évek múlva.

– Hogyan születtek a „barlangszájú képlapok”?

– A könyvben szereplő 4-5 mondatos-soros forma alapját azok az apró megfigyelések képezték, amelyek más szövegbe beágyazva nem kaphatták volna meg a helyüket: számomra e kis részek mindegyike tökéletes egész. Csak később kezdtem gondolni rá, hogy miként hatnak majd, ha egymás mellé

kerülnek. Az ember a megfigyelése során sem válogatja, hogy mikor, és milyen témájú dologra vessen tekintetét. Amit lát, annak a véletlenszerű egymásutániságával éli meg a környezetét. Vagyis a technika maga a figyelés, majd a látottak értelmezése akár asszociatív, akár metaforikus úton. Én próbáltam összegyűjteni a jelenségeket, amelyek mellé nem szükséges magyarázat, hanem önmagukat írják le...

– Ettől lesz a szöveg tele szürreális elemekkel... Szándékosan nyúl vissza a XX. századi irodalom gyökereihez?

– Hozzám a modern irodalomból a szürrealizmus áll a legközelebb. Tanulmányoztam is, illetve korábban a skizofrén módszerek kivételével szinte valamennyi szürrealista írásmódot kipróbáltam, sőt próbáltam a nyelvet úgy is megközelíteni, mint permutálható matematikai jelrendszert. A magam szövegeit talán egy másfajta realitásként írnám le. Az életben adódnak olyan helyzetek, amelyek mégiscsak reálisak, ám korábbi tapasztalataink alapján hajlamosak vagyunk valóság fölöttinek tudni őket. Ezek a megfigyelések jelentik a könyv alapját.

– A megfigyelések többsége alaposan eltér attól, ahogyan az átlagos olvasó látná ugyanazt a helyzetet. Nincs ebben némi csúfolódás?

– Valóban nem vagyok híve a konvencionális berendezkedésnek, nem is tudom elképzelni az életemet ilyennek. De nem azért írok így, mert másoktól azt várom, hogy ugyanúgy értelmezzék az élethet világot, mint én. Eszembe sem jut csúfolódní. Az olvasói megéhekenés és az én írásom közötti szembenállás pusztán a le-

írtak természetéből fakad. Nem keresem, hanem találok a konfliktusokat.

– Miben különböznek leginkább a Képlapok a korábbi könyvektől?

– Ez a könyv nekem nagy vízválasztó volt. Korábban mindent egyes szám első személyben írtam meg, és úgy éreztem, a legtöbb élményt a saját életemből tudom kinyerni, lévén az áll hozzám a legközelebb. E rövid szövegeknél vettem észre, hogy ugyanazokat az élményeket a magamon kívülre helyezett világból is meg tudom szerezni. A kívülség megtartásához viszont feszes, logikus és következetes álláspont volt szükséges, amely nemcsak az írásban, hanem a szerkesztésben is érvényesül.

– Sokan tudják, hogy matematikusból lett újságíró és író. A képek logikai feléptetésére gondolva: tart még a régi vonzódás?

– A matematika, és a nyelv is a megismerés szerkezetét építi fel. Amikor a matematika tanárom azt mondta egy megoldásra, hogy szép, az ugyanolyan szépséget jelent számomra, mint a nyelvi kifejezés keresése, amellyel egy-egy megfigyelést szavakba önthetnek. Mindkét megoldás keresése szinte ugyanazt a fajta szépséget jelenti.

– Hamarosan megjelenik az új verseskötet, aztán az első regény is. Újabb kísérletek következnek?

– Számomra csak úgy van értelme írni, ha kísérletet teszek valamire. Egy már elkészített forma nem tud érdekes lenni. Akár a matematikában: egy olyan feladathoz már nem érdemes nekikezdeni, amit már megoldottak. A verseskötet valószínűleg összel jelenik meg, válogatás lesz. Ahogy a Vastag Sapka tárcakötetben is, az ed-

dig megjelent verseim között akartam rendet tenni. A regény jövőre, a könyvhétre jön ki. A verseskötet címe az lesz, hogy Hidraulikus menyasszony, a regénynek pedig azt a címet tervezem, hogy Két kézzel búcsúzik a leopárd...

– Vagyis folytatódik a meg szokott szokatlan címek sorozata. Haggyatok lótszülésben, Megyek egy kört az alváson, Vastag Sapka, Képlapok a barlangszájából, most pedig Hidraulikus menyasszony és Két kézzel búcsúzik a leopárd...

– A címadás technikájához tartozik, hogy én azokat a címeket részesítem előnyben, amelyek nem tartalmilag foglalják össze a könyveket, hanem jelölésül lehet használni őket. Ugyanúgy, ahogy az emberek nevet adnak, azzal nem mondják meg, milyen a tartalma, hanem a névvel csupán megjelölik. Ilyenek az én címeim is.

– Mennyi valóság szükséges egy Podmaniczky-íráshoz?

– A Képlapok többségének van valóságtartalma, a másik rész pedig a valóságban épügy megtörténhető képzelet terméke. E kettőt nem is nagyon lehet különválasztani. A írók alapján sokan mondják, hogy velem milyen furcsa dolgok szoktak történni, holott a furcsa dolgok mindenkivel megtörténnek, csak én az írásban másképp élem meg őket. Szeretem úgy kezelni a világot, mint a szövegeket, és megpróbálok nem túl nagy különbséget tenni a nyelvi világ és a való világ között. Tehát amennyire a való világ olvasható ki a szövegekből, én ugyanannyira érzem a valóságot nyelvi világunknak is. Egyszóval: folyamatosan fogalmazok.

Panek József

Európai premier: még egy órával több.

DOMINO

csomag SWATCH órával
bruttó 29 900 Ft-tól

itt a tavaszi időszámítás!

De – Európában először – a DOMINO csomagban

MÉG egy órával több van. A csomagban

a DUAL készülék*, a kártya és a mobiljegy mellett most egy igazi Swatch óra kutyog.

Már bruttó 29 900 Ft-tól megvehető.

Bruttó 9 000 Ft-ot ebből is lebeszélhetsz. Mit kapsz még?

333 nap elérhetőséget**, Hangpostát, SMS-t, Internetet.

Kapcsolatot kedvező tarifákkal hálózaton belül is több mint 1 millió

Westel 900 előfizetővel. Állítsd át magad tavasszal DOMINO-ra!

WESTEL 900 mintabolt: Szeged, Feketesas u. 25. Tel.: 06-62/421-575, 06-30/900-9008; Szeged, Kárárs u. 12. Tel.: 06-30/900-9033
Hivatalos üzletköltőink: 06-30/930-5330, 06-30/930-5361, 06-30/930-5362

Ofotért: Hódmezővásárhely, Andrássy u. 5-7. • Westcom GSM Kft.: Szeged, Feketesas u. 14. • Szeged, Roosevelt tér 5. • Szeged, Kossuth L. sgt. 10-12. • Fish Telecom: Hódmezővásárhely, Andrássy úti parkoló • Elektrofil Kft.: Szentes, József A. u. 6/b. • Csongrád, Fő u. 62. • Pusztai Sándor: Miskolc, Szegedi út 2. • Eco-Phone Kft.: Hódmezővásárhely, Szántó Kovács J. u. 20. • Kíru-Fon Kft.: Szeged, Jókai u. 1. • Mórahalom, István király útja 2. • Sári-Phone Bt.: Szeged, Szeged Nagycsárháza • West-Szeg 98 Bt.: Szeged, Rákosi krt. 42-64. (Tesco) • Mobilvilág Bt.: Csongrád, Fő út 40. • BBK Hungary Kft.: Kistelek, Kossuth u. 30.

swatch+

További feltételek az üzletekben és a DOMINO Üzletszabályzatban.
* A készülék csak Westel 900 előfizetői kártyával használható. Amíg a közzétart.
** A SIM kártya 45 nap elérhetőséget biztosít, majd a DOMINO SIM feltöltése után további 333 napig vagy elérhető.
Információ: 1777 (a Westel 900 hálózataiból díjmentesen hívható), 265-9210.
www.westel900.hu

FOREK Keravill OFOTÉRT

Westel
A KAPCSOLAT

Munkatársunktól

A felsőoktatási diákszervezetek tevékenységének előmozdítása a célja annak a továbbképzésnek, mely tegnap kezdődött és ma ér véget az MTA Szegedi Akadémiai Központban. Az L. F. Szegedi Hallgatói Egyesület szervezte vezetőképző hiányt pótol: a kis méretű és strukturáltságú, úgy-

Vezetőképzés – diákoknak

nevezett flexibilis ifjúsági szervezeteknek nyújt segítséget a kötetlen csoportmunkát kínáló újszerű képzéssel.

A regionális vezetőképző

áttekintést ad a gyermek és ifjúsági intézményrendszerrel és a civil szervezetek pályázati lehetőségeiről. Szó esik arról is, milyen legyen a marketing,

ha az adott szervezetben nem a pénzkérés az elsődleges cél. Az ifjúsági vezetők megtanulhatják, hogyan alakítható hatékony munkaeszköz a beszéd, miképpen építhetők ki és aktivizálhatók a média kapcsolatok. A nonprofit szervezetek számára fontos gazdasági és jogi ismeretekkel is fölvétezik a tanfolyam résztvevőit.